

Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Johdanto

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi ilmastolaiksi.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi ilmastolaki. Nykyinen ilmastolaki (609/2015) on ollut voimassa vuodesta 2015 alkaen. Lain uudelleen tarkastelua edellyttävät paitsi ilmastonmuutoksen nopea eteneminen myös Sanna Marinin hallitusohjelman kirjaukset ja eduskunnan lausumat. Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti vahvistaa lain ohjausvaikutusta ja varmistaa, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035.

Hallituksen esitys toteuttaisi osaltaan Suomea sitovia EU-lainsäädännön ja kansainvälisen ilmastosääntelyn velvoitteita. Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteena on rajata lämpötilan nousu kahteen asteeseen ja tavoitella rajoittamista puoleentoista asteeseen. Taustalla on myös EU:n vuodelle 2050 asettama ilmastoneutraaliustavoite ja EU:n yhteinen kasvihuonekaasujen vähintään 55 prosentin nettovähennystavoite vuonna 2030.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta ja edistää ilmastonmuutoksen sopeutumista. Keskeinen tavoite on varmistaa, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035 ja sen jälkeen hiilinegatiivisuuden. Suomelle asetettaisiin uusia päästövähennystavoitteita ja voimassa olevan ilmastolain pitkän aikavälin päästövähennystavoitetta vuodelle 2050 päivitetäisiin. Uusista ilmastotavoitteista säätämisen päämääränä on lisätä vakautta ja ennakoitavuutta ilmastopolitiikan eri toimijoille. Uusien ilmastotavoitteiden avulla pyritään turvaamaan, että Suomi tekee oman osuutensa kansainvälisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Tavoitteena on lisäksi ilmastolain ohjausvaikutuksen vahvistaminen. Keskeinen elementti ohjausvaikutuksen parantamisessa olisi maankäyttösektorin sisällyttäminen ilmastolain mukaiseen suunnittelujärjestelmään.

Uuden ilmastolain myötä tavoitteena on myös vahvistaa lain perus- ja ihmisoikeusnäkökulmaa ja edistää ilmastotoimien oikeudenmukaisuutta. Esityksellä pyritään

vahvistamaan eri tahojen osallistumista ilmastopolitiikan suunnitelmien valmisteluun. Samoin tavoitteena on edistää saamelaisten oikeuksien huomioon ottamista ilmastopolitiikassa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Antaakseen lausunnon vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Lausunto pyydetään toimittamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan myös toimittaa sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@ym.fi. Lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/14302/2019.

VAHVA-ministeriöitä pyydetään ensisijaisesti antamaan lausunto lausuntopalvelu.fi:n kautta. Tämän lisäksi lausunto (vastaus) viedään VAHVAAan sille asialle, johon lausunto liittyy.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 6.9.2021.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat

2.7.–20.8. erityisasiantuntija Karin Cederlöf (karin.cederlof@ym.fi, 0295050010)

23.8.–6.9. hallitussihteeri Outi Kumpuvaara (outi.kumpuvaara@ym.fi, 0295250225).

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM036:00/2019> - Ilmastolain uudistaminen (YM036:00/2019)

<https://ym.fi/ilmastolain-uudistus>

Liitteet:

[HE_ilmastolaki_fi_luonnos.pdf](#) - Hallituksen esitys eduskunnalle ilmastolaiksi

[HE_ilmastolaki_sv_luonnos.pdf](#) - Regeringens proposition till riksdagen med förslag till klimatlag

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esityksestä

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämisvelvoite (5 §)

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

Muutoksenhaku (22 §)

Esityksen vaikutukset

Muita huomioita

Rahnasto Oili
Ympäristöministeriö

Cederlöf Karin
Ympäristöministeriö